

Yazım Kuralları

FATİH DUMAN

YAZIMI KARIŞTIRILAN SÖZCÜKLER

biraz	birebir (etkili)	şofben
birçok	bire bir (karşılıklı)	teneffüs
birkaç	yüzyıl (dönem)	unvan
bir an	yüz yıl (sayı)	pardösü
bir gün	art arda	pantolon
bugün	yan yana	maydanoz
şu an	el ele	karnabahar
bir şey	masmavi	entelektüel
pek çok	karmakarışık	kolektif
pek az	yanlış	kurdele
hiçbir	yalnız	sezaryen
hiç kimse	egzoz	vejetaryen
her biri	asfalt	iddia
her an	şoför	naylon
herhangi bir şey	fiyat	rastlantı
gitgide	orijinal	restoran
birdenbire	sürpriz	menü
birbirimizi	gardırop	direkt (doğrudan)
gelgelelim	espri	antrenman
ikide bir	ızdırap	tribün
herkes	makine	günübirlik
ya da	motosiklet	hazırcevap
tren	dinozor	hıncahınc
kravat	erozyon	kırkikindi
tıraş	eşofman	kupür
kılavuz	lavabo	tabii ki
kulüp	inisiyatif	hoşça kal
gurup (gün batımı)	laboratuvar	hoş geldiniz
birtakım	radasyon	günaşırı
bir takım (sayı)	stajyer	fasulye

BÜYÜK HARFLERİN KULLANILDIĞI YERLER

Tırnak içine alınan **cümleler** büyük harfle başlar.

* Atatürk, “**M**uhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur!” diyor.

İki noktadan sonra gelen “**cümleler**” büyük harfle, “**örnekler**” sıralanırsa ve özel isim değilse küçük harfle başlar.

* Menfaat sandalyeye benzer:
Başında taşırsan seni küçültür, ayağının altına alırsan yüceltir.
* Bu eksikliği siz de çok evde görmüşsünüzdür: **d**uvar da çiviler, çivi yerleri, lekeler...

Kişi adlarından önce ve sonra gelen “**unvanlar, saygı sözleri, rütbe adları ve lakaplar**” büyük harfle başlar.

* Ahmet **B**ey   * Kaymakam Erol **B**ey
* Kemal **P**aşa   * **Y**üzbaşı Cengiz Topel
* Tarık **D**oktor   * **D**oktor Hasan Eren

- “**Akrabalık adları**” özel ismin devamına geldiğinde belirtilen kişi herkes tarafından bilinen bir kişilik değilse (lakap niteliği taşımıyorsa) o kişi akraban olsun olmasın bu kişinin adından sonra getirilecek akrabalık adları **küçük** harfle, eğer tanınmış bir kişilikse yani lakap niteliği taşıyorsa **büyük** harfle başlar.
- Eğer özel ismin başına getirilirse istisnasız **büyük** harfle başlar.

* Kemal **a**mca   * Ramiz **D**ayı
* Zehra **t**eyzem   * Telli **B**aba
* Tülay **a**bla   * **N**ene Hatun
* Orhan **B**aba   * Susuz **D**ede
* **D**ayı Kemal   * **B**aba Gündüz

Cümle içinde özel adın yerine kullanılan “**makam**” veya “**unvan**” sözleri büyük harfle başlar.

* Uzak Doğu’dan gelen heyeti **V**ali dün kabul etti.

Saygı bildiren sözlerden sonra gelen ve “**makam, mevki, unvan**” bildiren sözcükler büyük harfle başlar.

* Sayın **B**akan   * Sayın **R**ektör
* Sayın **V**ali
* Sayın **B**aşkan

Mektuplarda ve resmi yazışmalarda **"hitaplar"** büyük harfle başlar.

- * Sevgili Kardeşim
- * Değerli Dinleyiciler
- * Aziz Dostum

Özel ada dahil olmayıp tamlama kuran **"şehir, il, ilçe, belde, köy, semt vb."** sözler küçük harfle başlar.

- * Muğla ili
- * Ortaca ilçesi
- * Elcik köyü
- * Uzungöl beldesi

"Saygı" ve **"unvan"** belirten kelimeler yer adlarında kullanıldığında özel isimden sonra gelirse bitişik yazılır.

- * Kemal**bey** Mahallesi
- * Gazi Mustafa**paşa** Sokağı
- * Ertuğrul**gazi** ilçesi
- * Mustafa**bey** Caddesi

Mahalle, meydan, bulvar, cadde, sokak adlarında geçen **"mahalle, meydan, bulvar, cadde, sokak"** kelimeleri büyük harfle başlar.

- * Taksim **M**eydanı
- * Yunus Emre **M**ahallesi
- * Ziya Gökalp **B**ulvarı
- * İnkılap **S**okağı
- * Nene Hatun **C**addesi

Yer adlarında özel isme bağlı olan **"dağ, ova, göl, nehir, boğaz, deniz vb."** adlar büyük harfle başlar.

- * Konya **O**vası
- * Van **G**ölü
- * Ege **D**enizi
- * Ağrı **D**ağı
- * Çanakkale **B**oğazı
- * Dicle **N**ehri

"Saray, köşk, han, kale, köprü, kule, anıt vb." yapı adlarının bütün kelimeleri büyük harfle başlar.

- * Ankara **K**alesi
- * Çankaya **K**öşkü
- * Galata **K**öprüsü
- * Bilge Kağan **A**nıtı
- * Dolmabahçe **S**arayı
- * Horozlu **H**an
- * Beyazıt **K**ulesi

Ortak tamlanan olarak kullanılan “yer ve yapı” adları **büyük harfle başlamaz**.

- * Kızılay ve Taksim **m**eydanları
- * Selimiye ve Fatih **c**amileri

Yer bildiren özel isimlerde **kısaltmalı söyleyiş** söz konusu olduğunda, yer adının ilk harfi **büyük yazılır**.

- * **H**isar’dan
- * **B**oğaz’dan
- * **K**öşk’e
- * **S**aray’a

Özel adla birlikte kullanılan ve “tür bildiren kelimeler” **küçük harfle başlar**.

- * Van **k**edisi
- * Maraş **d**ondurması
- * İngiliz **a**nahtarı
- * Antep **f**ıstığı

- Belirli bir tarih bildiren “ay ve gün” adları **büyük harfle başlar**.
- Belirli bir tarihi belirtmeyen “ay ve gün” adları **küçük harfle başlar**.

- * Onunla 30 **K**asım 1981 **P**azar günü buluşmuştuk.
- * Her **e**ylül bu sahile gelirim.
- * Lale Festivali 25 **H**aziran’da başlayacak.
- * Onunla **n**isanın ilk haftası buluşacağız.

- “Yön adları” özel isimden sonra gelirse (yön bildirir) **küçük**, önce gelirse (yer bildirir) **büyük harfle başlar**.
- “Ara yönler” bitişik yazılır.
- “Yön adları” belli bir ulusu, devleti, kültürü karşılayacak şekilde kullanılırsa **büyük harfle başlar**.

- * Amerika’nın **k**uzeyi
- * Afrika’nın **g**üneydoğusu
- * **G**üneydoğu Afrika
- * Bu yazınsal türler bize **B**atı’dan gelmiştir.
- * Birçok yazar **D**oğu felsefesinden etkilenmiş.

"Kurum, kuruluş, kurul, merkez, bakanlık, üniversite, fakülte, bölüm, kanun, tüzük, yönetmelik ve makam sözleri" asılları kastedildiğinde büyük harfle başlar.

- * Türkiye Büyük Millet Meclisi her yıl 1 Ekim'de toplanır. Bu yıl ise **M**eclis, yeni döneme erken başlayacak.
- * *Türk Dil Kurumu çalışmalarını titizlikle sürdürüyor. Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü, Kurumun 21 Mayıs 2009 tarihinde Kars'ta düzenlediği toplantıda kullanıma açıldı.*

- Kitap, makale, tiyatro eseri, kurum adı vb. özel adlarda yer alan kelimelerin **ilk harfleri büyük** yazıldığında *"ve, ile, ya, veya, yahut, ki, da, de"* sözleriyle *"mı, mi, mu, mü"* soru eki **küçük** harfle yazılır.
- Özel adın **tamamı büyük** yazıldığında *"ve, ile, ya, veya, yahut, ki, da, de"* sözleriyle *"mı, mi, mu, mü"* soru eki de **büyük** harfle yazılır.

- * Suç **ve** Ceza
- * Leyla **ile** Mecnun
- * Ya Devlet Başa **ya** Kuzgun Leşe
- * Atatürk, Dil **ve** Tarih Yüksek Kurumu
- * SUÇ **VE** CEZA
- * LEYLA **İLE** MECNUN

"Kitap, dergi, gazete ve sanat eserlerinin (tablo, heykel, beste vb.)" her kelimesi büyük harfle başlar.

- * **N**utuk
- * **R**esmi **G**azete
- * **M**illiyet
- * **S**afaat
- * **H**ürriyet
- * **V**arlık
- * **A**nadolu **N**otları
- * **T**ürk **D**ili
- * **S**inekli **B**akkal
- * **T**ürk **K**ültürü

- *"Gezegen ve yıldız"* adları büyük harfle başlar.
- *"Dünya, güneş, ay"* kelimeleri gezegen anlamı dışında kullanıldıklarında **küçük** harfle başlar.

- * **M**erkür
- * **N**eptün
- * **S**atürn
- * **H**alley
- * Ekvator, **D**ünya'yı tam ortasından böler.
- * *Biz **d**ünyadan ayrı yaşarken **d**ünya epey değişmiş.*

Özel ada dâhil olmayan *"gazete, dergi, tablo vb."* sözler **büyük harfle başlamaz.**

- * Milliyet **g**azetesi
- * Varlık **d**ergisi
- * Türk Dili **d**ergisi
- * Halı Dokuyan Kızlar **t**ablosu

"Ulusal, resmî ve dinî bayramlarla anma ve kutlama günleri"nin adları büyük harfle başlar.

- * **C**umhuriyet **B**ayramı
- * **R**amazan **B**ayramı
- * **M**iraç **K**andili
- * **A**nneler **G**ünü

“Tarihî olay, çağ ve dönem adları” büyük harfle başlar.

- * **K**urtuluş **S**avaşı
- * **T**anzimat **D**önemi
- * **C**ıralı **T**aş **D**evri
- * **İ**lk **Ç**ağ

“Tabela, levha ve levha niteliğindeki yazılar” da geçen kelimeler büyük harfle başlar.

- * **G**iriş
- * **V**ezne
- * **B**aşkan
- * **O**tobüs **D**urağı
- * 3. **K**at
- * 1. **B**lok

“Din ve mitoloji ile ilgili özel adlar” büyük harfle başlar.

- * **M**üslümanlık
- * **M**üslüman
- * **H**ristiyanlık
- * **H**ristiyan

“Özel adlardan türetilen bütün kelimeler” büyük harfle başlar ve kesme işareti kullanılmaz.

- * **T**ürklük
- * **T**ürkçenin
- * **A**vrupalı
- * **A**lmancayı

“Hayvanlara verilen özel adlar” büyük harfle başlar.

- * **B**oncuk
- * **M**innoş
- * **F**ındık
- * **P**amuk

“Para birimleri” büyük harfle başlamaz.

- * **a**vro
- * **d**inar
- * **l**ira
- * **k**uruş
- * **d**olar

SAYILARIN YAZILIŞI

“Birden fazla kelimededen oluşan sayılar” ayrı yazılır.

* İki yüz * üç yüz altmış beş

Adları sayılardan oluşan **“oyun isimleri”** bitişik yazılır.

* elliiki * yüzbir * beştaş

“Dört veya daha çok basamaklı sayılar” sonran sayılmak üzere **üçlü** gruplara ayrılarak yazılır ve aralarına **nokta** konur.

* 4.567 * 326.197

Sayılarda **“kesirler”** virgülle ayrılır.

* 15,2 (15 tam, onda 2)
* 5,26 (5 tam, yüzde 26)

“Romen rakamları” tarihi olaylarda, yüzyıllarda, hükümdar adlarında, tarihlerde ayların yazılışında, kitap ve dergi ciltlerinde, maddelerin sıralandırılmasında kullanılır.

* II. Dünya Savaşı
* XX. yüzyıl * III. Selim
* 18.XI.1923

“Sıra sayıları” yazıyla ve rakamla gösterilebilir. Rakamla gösterilmesi durumunda ya rakamdan sonra bir **nokta** konur ya da rakamdan sonra kesme konularak **derece** gösteren ek yazılır.

* 15. * 15'inci
* 6. * 6'ncı
* 15.'inci * 15'nci
* 6'ncı

“Üleştirme sayıları” rakamla değil yazıyla yazılır.

* 2'şer * ikişer
* 9'ar * dokuzar

“Notayı belirten sayılar” bitişik yazılır.

* onaltılık * otuzikilik

- **“Saatler”** rakamla gösterilirken saat ve dakika arasına **nokta** konur.
- Tam saatlerde gelen ek **dakikaya** göre değil **saate** göre ayrılır.
- Tam olmayan saatlerde ise gelen ek **dakikaya** göre ayrılır.
- Saatler ve dakikalar metin içinde yazıyla da yazılabilir.

* 21:35 * 21.45'te
* 21.00'da * 21.00'de
* saat dokuzu beş geçe

BİLGİ PETEĞİ

⇒ Para ile ilgili işlemlerle senet, çek vb. ticari belgelerde geçen sayılar **bitişik** yazılır

* altıyüzelliTL, otuzbeşkr.
(650,35)

NOTLARIM

KISALTMALARIN YAZILIŞI

“Kuruluş, ülke, kitap, dergi ve yön adları”nın kısaltmaları her kelimenin ilk harfinin **büyük** olarak yazılmasıyla yapılır.

* TBMM * TDK * ABD
* B (batı) * GB (güneybatı)

• “Kuruluş, kitap, dergi ve yön adlarıyla ölçüler”in dışında kalan kelimelerin kısaltılmasında, ilk harfle birlikte kelimeyi oluşturan temel harfler dikkate alınır.

• Kısaltılan kelime veya kelime grubu; özel ad, unvan veya rütbe ise ilk harf **büyük**; cins isim ise ilk harf **küçük** olur

* Alm. * İng.
* m * km * g * kg
* sf. * haz. * fiz.

BİLGİ PETEĞİ

⇒ **Büyük harflerle yapılan kısaltmaların sonuna nokta konmaz.**

Sadece **T.C.** ve **T. (Türkçe)** kısaltmalarında nokta kullanılır.

⇒ **Küçük harflerle yapılan kısaltmalarda ölçü birimleri dışındaki diğer kısaltmaların sonuna nokta konur.**

NOTLARIM

Kısaltmalara Gelen Eklerin Ayrılışı

⇒ **Küçük harflerle** yapılan kısaltmalara getirilen eklerde **kelimenin okunuşu esas alınır.**

* cm’yi (santimetreyi)
* kg’dan (kilogramdan)
* kr. (kuruşun)

⇒ **Büyük harflerle** yapılan kısaltmalara getirilen eklerde **kısaltmanın son harfinin okunuşu esas alınır.**

* TDK’dan → TDK’dan * THY’nin * TL’nin

⇒ Ancak kısaltması **büyük harflerle** yapıldığı halde **kelime gibi okunan** kısaltmalara getirilen eklerde **kısaltmanın okunuşu esas alınır.**

* ASELSAN’da * BOTAŞ’ın * UNESCO’ya

⇒ Sonunda nokta bulunan kısaltmalarla **üs işaretli** kısaltmalara gelen ekler **kesmeyle** ayrılmaz.

* Alm.dan → Alm.’dan
* cm³e → cm³’e
* 6⁴ten (altı üssü dörtten)

⇒ Numara sözünün kısaltması da **kelime gibi** okunduğundan getirilecek olan ek **kısaltmanın okunuşuna göre** getirilecektir.

* No.lu → No’lu * No’suz

BİRLEŞİK KELİMELERİN YAZILIŞI

(Bitişik yazılan ve ayrı yazılan birleşik kelimeler)

Sıkça yapılan bir yanlış şudur:

⇒ **Birleşik kelime denildiği zaman akla "iki kelimenin her zaman bitişik yazılmasıyla meydana gelen kelime" gelmesidir.**

Ama birleşik kelimeler ayrı da yazılabilir bitişik de yazılabilir.
Birleşik kelimeler bu adı ayrı ya da bitişik yazılmasından almamıştır.
Bu kelimelere birleşik dememizdeki neden iki kelimenin bitişik yazılması değildir.

Birleşik kelime demek, iki kelimenin anlamsal bütünlük kurarak yeni bir anlam ortaya çıkarmasıdır. Dikkat ettiyseniz bitişik ya da ayrı yazılır diye bir şey demedim yani birleşik demek, anlamsal bir durumdur.

Tabii bu anlamsal birleşme oluşurken kelimeler belli kurallara göre bitişik ya da ayrı yazılmaktadır.

Şimdi bu kurallara bir göz atalım.

Genel Kural

Birleşme sırasında kelimelerden "her ikisi ya da ikincisi" anlam kaybına uğrarsa bitişik, kelimelerden "hiçbiri veya ikinci" kelimesi anlam kaybına uğramazsa ayrı yazılır.

* aslanagzı	* kargaburnu	* imambayıldı	* karafatma
* tavukgöğsü	* suççeği	* balköpüğü	* gelişigüzel
* köpek balığı	* deve kuşu	* ateş böceği	* su yılanı
* badem yağı	* Ay tutulması	* hava yolu	* çam fıstığı

"Ses düşmesine" uğrayan birleşik kelimeler bitişik yazılır.

- * birbirini (biri biri)
- * kaynana (kayın ana)
- * nasıl (ne asıl)
- * niçin (ne için)
- * pazartesi (Pazar ertesi)
- * peki (pek iyi)

"Yardımcı eylemlerle" yapılan birleşik eylemlerde ünlü düşmesi ya da ünsüz türemesi olursa bitişik, bu ses olaylarından herhangi birisi olmazsa ayrı yazılır.

* fark etti	* zannetti
* hasta oldu	* seyretti
* kayboldu	* kahroldu
* hissetti	* memnun oldum

“Kurallı birleşik eylemler” bitişik yazılır.

* gelebildi	* öleyazdı	* yazadur
* alıvermiş	* bakakaldı	

Gelenekleşmiş olarak bitişik yazılan **“anlamca kaynaşmış birleşik eylemler.”**

* başvurmak	* vazgeçmek
* öngörmek	* varsaymak

“Ev” kelimesiyle kurulan birleşik kelimeler bitişik yazılır.

* polisevi	* öğretmenevi
* huzurevi	* konukevi

Bir durumun ya da bir mevkinin en üstündekini belirtecek şekilde kullanılan **“baş” ve “başı”** sözcükleri bitişik yazılır.

* başrol	* ustabaşı
* başöğretmen	* aşçıbaşı

- Somut olarak yer **belirtmeyen** **“alt, üst, üzeri”** sözcükleri **bitişik** yazılır.
- Somut olarak yer **belirten** **“alt, üst, üzeri”** sözcükleri **ayrı** yazılır.

* ayakaltı	* suçüstü	* yer altı
* gözaltı	* akşamüzeri	* deri altı
* ayaküstü	* tepe üstü	* diz üstü
* olağanüstü		

“Hane, name, zade, zede” kelimeleriyle oluşturulan birleşik kelimeler bitişik yazılır.

* çayhane	* yazıhane	* kahvehane
* seyahatname	* kanunname	
* amcazade	* kazazede	* depremzede

“hane” kelimesiyle oluşturulan birleşik kelimelerde **“h”** harfinin düştüğü kelimeler.

* postane	* pastane
* hastane	* eczane

“Ağa, baba, bey, efendi, hanım, nine vb.” sözlerle kurulan birleşik kelimeler bitişik yazılır.

* beyefendi	* ağabey	* büyükbaba
* hanımefendi		

- İkinci kelimesi **“sıfat fiil”** ekleriyle oluşturulan birleşik kelimeler **bitişik** yazılır.
- **“Sıfat fiilin”** **başa** getirilmesiyle oluşturulan birleşik kelimeler **ayrı** yazılır.

* cankurtaran	* yazar kasa
* dalgakıran	* çalar saat
* gökdelen	* tükenmez kalem
* barışsever	* uçan daire
* varyemez	* çıkmaz sokak
* basınçölçer	* görünmez kaza

Bir veya iki ögesi **“emir kipiyle”** kurulan kalıplaşmış birleşik kelimeler bitişik yazılır.

* albeni * ateşkes * çekyat * yapboz

• İkinci kelimesi **“görülen geçmiş zaman eki”** alış kalıplaşmış kelimeler bitişik yazılır.

• Her iki kelimesi **“görülen geçmiş zaman veya geniş zaman eki”** almış kalıplaşmış kelimeler bitişik yazılır.

* uyurgezer * okuryazar
* kaptıkaçtı * oldubitti
* dedikodu * biçerdöver
* gecekondu * imambayıldı
* mirasyedi * şıpsevdi

“Dış, iç, sıra” sözleriyle oluşturulan birleşik kelime ve terimler **ayrı** yazılır.

* ahlak dışı * çağ dışı * olağan dışı
* hafta içi * akli sıra * peşi sıra
* yurt içi

Yer adlarında kullanılan **“batı, doğu, güney, kuzey, güneybatı, güneydoğu, kuzeybatı, kuzeydoğu, aşağı, yukarı, orta, iç, yakın, uzak”** kelimeleri **ayrı** yazılır.

* Doğu Anadolu * Orta Asya
* Kuzey Amerika * Orta Doğu
* Aşağı Ayrancı * Yakın Doğu
* Uzak Doğu

“Şehir, köy, mahalle, dağ, tepe, deniz, göl, ırmak, su, çay vb.” kelimelerle kurulmuş **sıfat tamlaması ve belirtisiz isim tamlaması** kalıbındaki yer adları bitişik yazılır.

* Akşehir * Batıkent
* Eskişehir * Yenimahalle
* Yenişehir * Karadeniz

“Alt, üst, ana, ön, art, arka, yan, karşı, iç, dış, orta, büyük, küçük, sağ, sol, peşin, bir, iki, tek, çok, çift” sözlerinin **baş**a getirilmesiyle oluşturulan birleşik kelime ve terimler **ayrı** yazılır.

* alt yazı * art niyet * iç savaş
* ana dili * arka plan * karşı görüş
* ön yargı * yan cümle * yan etki
* dış borç * peşin hüküm

Kanunda bitişik geçen veya bitişik olarak tescil ettirilmiş olan **kuruluş adları** bitişik yazılır.

* İçişleri * Dışişleri * Genelkurmay
* yükseköğretim * ilköğretim * ortaokul

Gelenekleşmiş olarak bitişik yazılan birleşik kelimeler.

* karasinek * bilirkşi
* yeşilzeytin * ayçiçeği
* zeytinyağı * otobur
* sivrisinek * gūnaşırı
* dereotu * halkoyu
* semizotu * milletvekili
* yerküre * sıkıyönetim

“de”nin Yazımı ve Görevleri

⇒ **Bağlaç** olan “de/da” **ayrı** yazılır. Ya iki cümleyi birbirine **bağlar** ya da genellikle cümleye **örtülü anlam** katar.

Hiçbir zaman “te/ta” şeklinde yazılmaz. Yani ünsüz uyumundan etkilenmez.

⇒ **Bulunma, kalma anlamı katan ya da sıfat yapan “-de/-da”** kendinden önceki kelimeye **bitişik** yazılır ve ünsüz uyumundan etkilenir. (-de/-da/-te/-ta)

Örnek:

- * Ev**de** kimse yoktu. (bulunma hal eki)
- * Bu kitap**ta** güzel konular işlenmiş. (bulunma hal eki)
- * Sınıfın göz**de** öğrencileri gelmemiş. (sıfat yapar)
- * Söz**de** bahaneler uydurup duruyor. (sıfat yapar)
- * Gel **de** doktorun söylediklerini yap. (cümleleri bağlar)
- * Ne iyi ettin **de** geldin. (cümleleri bağlar)
- * Salih **de** gelseydi. (örtülü anlam)
- * Sana kazak **da** alacağım. (örtülü anlam)

“ki”nin Yazımı ve Görevleri

⇒ **Bağlaç** olan “ki” **ayrı** yazılır. Ya iki cümleyi **bağlar** ya da **pekiştirme** görevinde kullanılır.

⇒ **Sıfat yapan ya da ilgi zamiri olan “ki”** kendisinden önceki kelimeye **bitişik** yazılır.

Örnek:

- * Vazoda**ki** çiçekler birer birer kurudu. (sıfat yapar)
- * Yarın**ki** konsere geliyorum. (sıfat yapar)
- * Bizim**ki** eve geç geldi. (ilgi zamiri)
- * Yağmur yağmadı **ki** mantarlar çıksın. (cümleleri bağlar)
- * Ben **ki** hep sizin için çalıştım. (pekiştirme)
- * Nisan **ki** en sevdiğim aydır. (pekiştirme)

Soru Eki “mi”nin Yazımı ve Cümleye Kattığı Anlamlar

⇒ Soru eki olan “mı/mi/mu/mü” her zaman **ayrı** yazılır ve **ünlü uyumuna** uyar. Kendinden sonra gelen ekler soru edatına **bitişik** yazılır.

Örnek:

- * Verdiğim kitabı okudun **mu**? (soru)
- * Biraz önce kapıyı çalan sen **mi**ydin? (soru)
- * Bu evde daha önce kimlerin oturduğunu biliyor **musun**? (soru)
- * Ders zili çaldı **mı** hepimiz sınıfa koşardık. (zaman)
- * Onu daha önce hiç **mi** hiç görmedim. (pekiştirme)
- * Düzenli çalıştın **mı** başarısın. (koşul)
- * Tüm bunları ben **mi** yapmışım. (inkar etme)
- * Orayı hemen terk eder **misin**? (emir)
- * Bir çay verir **misin**? (rica)

BİLGİ PETEĞİ

⇒ Eylemlerden sonra gelen “de” ve “ki” her zaman **ayrı** yazılır ve **bağlaçtır**.

⇒ Kalıplaşmış olarak bitişik yazılan -ki’li sözcükler. Bu kelimelerde herhangi bir kural aranmaz.

- * *sanki*
- * *illaki*
- * *mademki*
- * *belki*
- * *oysaki*
- * *halbuki*
- * *çünkü*
- * *meğerki*

şifresi: sim bohçam

NOT

⇒ KISA YÖNTEMLER HER ZAMAN DOĞRU SONUÇ VERMEZ. TAKILDIGINIZ CÜMLELER OLABİLİR. EN DOĞRU SONUCA EKLERİN GÖREVLERİNİ BİLEREK ULAŞIRSINIZ.

⇒ KISA YOLLAR SİZE KOLAYLIK SAĞLAMAZ AKSİNE SİZE ZAMAN KAYBI YAŞATIR. EKLERİN GÖREVLERİNİ AKLINIZA OTURTTUĞUNUZ ZAMAN CÜMLEYİ OKURKEN BU EKLERİN DOĞRU MU YANLIŞ MI YAZILDIĞINI DİREKT FARK EDERSİNİZ.

NOTLARIM

ETKİNLİK 1

Aşağıdaki cümlelerin bazılarında “de”nin, “ki”nin ve “mi”nin yazımında yanlışlık yapılmıştır. Yanlış yazılanlarla doğru yazılanları tabloda belirtelim.

	Doğru	Yanlış
Oğlunu da kızını da yurt dışında okuttu.		
Yurtta sulh cihan da sulh.		
Sende mi bana karşı çıkıyorsun?		
Mehmet’te senin gibi mühendislik okuyor.		
Akşam yemeğinde bu konuyuda konuşuruz.		
Zor da olsa evladından ayrı kalacak.		
Cahit Sıtkı’da ölüm konusunu çok işlemiş.		
Güçte olsa bu işi başardı.		
Duydum ki unutmuşsun gözlerimin rengini.		
Kızıda geldi gelinide.		
Türk dili, dillerin en zenginlerindendir; yeterki bu dil, şuurla işlensin.		
Bu soruları tabiki çözebilirim.		
Benim arabamla gidelim seninkine sığmayız.		
Daha önce onu hiç görmedimki tanıyabileyim.		
Yarın 15.00’da buluşacağız arkadaşlarımla.		
Madem ki durum bu, yapacak bir şey yok.		
Arabada sana da bir hediye var.		
Sen de bizimle gelecekmisin?		
Arkadaşın neden bizimle gel miyor?		
Tutki sınavı kazandın.		
Gelen Selin’mi görmedim?		
Gelmeyeceğini bana daha önce söylemedin ki.		
Ahmet’ki en sevdiğim arkadaşımdı.		
Söylediğiniz yerleri okumuyormuyuz?		
Bu kitapları neden oku muyor?		
Güzel mi güzel bir evi var.		

ETKİNLİK 2

Aşağıdaki cümlelerde yazım yanlış yapılan cümlelerin altını çiziniz.

- * Toplum hayatında bir çok değişim yaşanıyor.
- * 29 Ekim Pazar günü samsun'da tören yapılacak.
- * Bu yıl anneler günü Mayıs ayının 2. pazarına denk geliyor.
- * Saat beşte Atatürk caddesinde buluşalım.
- * Hastayı Doktor Hamdi bey muayene edecek.
- * Aşırı yağış Konya'nın Kuzeyinde etkili oldu.
- * Türkiye Antep Fıstığı üretiminde dünyada birincidir.
- * Maden işçilerinin güvenliği için birşeyler yapmalıyız.
- * Herhangibir sorun yaşarsanız beni arayın.
- * Madem ki kalmıyorsun o zaman yemekten sonra git.
- * Avrupa Orta çağda kilisenin etkisi altındaydı.
- * 1970'li yıllarda Almanya'ya beşbin civarında Türk işçi göç etti.
- * Aklısıra beni kandırıp malıma mülküne konacak.
- * Bu eserin baş kahramanı Feride adlı İstanbul'lu bir öğretmendir.
- * Bütün gün kahvede oturup elli bir oynuyor.
- * Sayın doktor Ahmet Bey, bir sorununu size arzedecekmiş.
- * Afganistan'ın Kuzeyinde şiddetli çatışmalar yaşanıyor.
- * Kardeşim bu yaz İngilizce'yi çok iyi öğrendi.
- * Otoparktaki "çıkış" tabelasını takip edelim.
- * Güpe gündüz adamın evini soymuşlar.
- * Akşam üstü birden bire yağmur bastırdı.
- * Elele vererek birçok sorunun üstesinden geldik.
- * Tanzimat döneminde pekçok eser Türkçe'ye çevrilmiş.
- * Asfalt yoldan çıktıktan sonra dar bir patika başlıyor.
- * Arasözler cümlede özne, nesne ve tümleç olabilirler.

NOTLARIM

ETKİNLİK 3

Aşağıdaki cümlelerde yazım yanlış yapılan cümlelerin altını çiziniz.

- * Çarşıdaki dükkanları zorunlu olarak devir ediyorlar.
- * Türk yapımı ilk deniz altı denize indirildi.
- * Ege denizinde peşpeşe birçok deprem oldu.
- * Ard arda yaşanan maden kazaları herkezi derinden sarstı.
- * İzmir’li sanat severler konser salonlarını doldurdu.
- * 24-12-2005 yılında İstanbul’da doğdu.
- * Çocukken Elcik Köyünde beş taş oynardık.
- * Performans ödevleri 20 Nisan çarşamba günü toplanacak.
- * Yeraltı suları ile ilgili çalışmalarımızı haftaya Cuma basına tanıtacağız.
- * Ünlü yazar eserin önsözünde kızınada teşekkür etmiş.
- * Galatasaray lisesine 2’inci sıradan yerleşmiş.
- * TDK’nın internet sayfasından, yapılan çalışmaları takip edebilirsiniz.
- * Yarın Doktorum Ahmet Bey ABD’ne gidecekmiş.
- * 14 Mart tıp bayramı bütün sağlık kuruluşlarında törenlerle kutlandı.
- * Kars’ın Ani harabelerinde cilalı taş devrine ait eserler bulundu.
- * Türk Sanat Müziği konserine iki bilet aldım.
- * Bu tatlının üstüne Hindistan Cevizi koyarsan güzel olur.
- * 10’ar kişiden oluşan turist kabileleri hava alanından otobüse alındı.
- * Aynı maçtaki 3’ncü golünü penaltıdan attı.
- * On altılık notayla bestelenmiş bu şarkı.
- * Saat 20.00’da Afrika’daki doğal yaşamı anlatan bir belgesel yayınlanacak.

NOTLARIM

ETKİNLİK 4

Aşağıdaki cümlelerde yazım yanlış yapılan cümlelerin altını çiziniz.

- * Ahmet Amca Pazar günü erken gelmemizi istedi.
- * Çukurca Köyü'nün Devrez Çayı'nda balık tuttuk.
- * Oradaki durumu ayak üstü çözmek kolay değil.
- * Para kazanınca ailesini terkeden bir adamdı.
- * Masanın üzerindeki Milliyet Gazetesi'ni yanına aldı.
- * Ömer bir çok şey almıştı: Elma, armut, limon...
- * Cengiz Bey burun burna geldi tehlikeyle dün.
- * Bilim adamları Güneş Tutulması'ndan yirmialtı gün sonra gök yüzünde bazı değişiklikler gözlemiş.
- * Önemli görüşmeler için batı Avrupa'ya gidiyor.
- * Muş'un Ova'sı verimlidir, diyorlar.
- * Ay tutulması, 2010 yılının en çok satan eseridir.
- * Tarih boyunca yolunu kaybeden tüm insanlara Kutup yıldızı yardım eder.
- * Bu sene iki defa Kuyruklu yıldız gördüm.
- * Kanun geçen hafta Resmi gazetede yayımlandı.
- * 7.Kasım.2012 tarihinde Kavaklı Köyü'ne gidilecek.
- * Hayatında bir takım sorunları olduğu belliydi.
- * Kaçınıcı yüz yıldayız hala aynı mantık üzerinden gidiyorlar.
- * Bu sene İng'yi öğrenmek istiyor.
- * Bu patates çuvalı 20 kg'den fazladır.
- * Yıl başı kutlamaları olağan üstüydü.
- * İstanbul trafiğine git gide alışıyor insan.
- * Namık Kemal'in "Vatan Yahut Silistre" eserini sahnelendirdik.

NOTLARIM

YILLARA GÖRE TEOG SORULARI

1) 28 Kasım 2013-2014 TEOG

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerin hangisinde büyük harflerin yazımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Anadolu'nun Doğusuna yılın ilk karı düştü.
- B) Lale Festivali 25 Haziran'da başlayacak.
- C) Dün ilk defa Van kedisi gördüm.
- D) Semih amca yarın sabah İzmir'e gidecek.

2) 29 Nisan 2014-2015 TEOG

Eskiden daha çok kuzey Ankara taraflarında yetişen

I

armutlar, Ulus Meydanı'nda seyyar el arabalarında

II

satışa sunulmuş Bu küçük, sert ve sulu armudu herkes dört gözle beklemiş Halkın bu kadar sevdiği bir ürün tabii Ankara ile sınırlı kalmamış ve Anadolu şehirlerinin birçoğunda yetiştirilmeye

III

başlanmış Ancak nerede yetiştirilirse yetiştirilsin Ankara armudu olarak anılmış bu ürün .

IV

Bu metindeki altı çizili yerlerin hangisinde büyük harflerin kullanımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) I B) II
- C) III D) IV

3) 25 Kasım 2015-2016 TEOG

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı yoktur?

- A) Bu soruyu Hasan beye sormuştu.
- B) Çocuklar el ele tutuşup Mogan gölünü gezdi.
- C) Raftan "Ayaşlı ve Kiracıları" Romanını alıp okumaya başladı.
- D) Akşam "Diyar Diyar Anadolu" programını izlemişlerdi.

YILLARA GÖRE TEOG SORULARI

4) 27 Nisan 2015-2016 TEOG

Gölün kuzeyinde o kadar su birikmiş ki aradan

I

II

bir hafta geçmesine rağmen ay çiçekleri hâlâ

III

sular altında. Bir ağaç, suyun üstünde doğal köprü rolünü üstlenmiş durumda ama geçmek çok da kolay

IV

değil.

Bu metindeki altı çizili sözlerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

5) 23 Kasım 2016-2017 TEOG

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) Genç, tıp dergisini alıp bir kaç makale okudu.
- B) Orhan Kemal, 15 Eylül 1914'te dünyaya gelmiştir.
- C) Bu çiçekler yalnızca dağ eteklerinde yetişir.
- D) Son yıllarda THY'nin yolcu sayısı çok arttı.

6) 26 Nisan 2016-2017 TEOG

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yoktur?

- A) Kütahya'ya giderken yakıtı bittiği için yol da kaldı.
- B) Ya sunumunu hazırlarsın yada toplantıya katılamazsın.
- C) Bana kalırsa kardeşime yirmi lirada yeter.
- D) Aylarca sulamasan da bu çiçek yine solmaz.

7) 14 Aralık 2013-2014 TEOG Mazeret

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerin hangisinde büyük harflerin yazımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Zeynep hanım, yarın akşam önemli bir konferans verecek.
- B) TBMM her yıl 1 Ekim'de toplanır.
- C) Fatma teyzemin yemekleri çok güzeldir.
- D) Ankara Kalesi en çok ziyaret edilen yerlerdendir.

YILLARA GÖRE TEOG SORULARI

8) 16 Mayıs 2014-2015 TEOG Mazeret

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) Bu olay onu gerçekden telaşlandırmıştı.
- B) Çocuklar traktörün kasasına sevinçle bindi.
- C) Avukat, cezaevine yetişemeyeceği için üzülüyordu.
- D) Hastalar koridorda muayene sırası bekliyorlar.

9) 12 Aralık 2015-2016 TEOG Mazeret

Sıcak bir mayıs günüydü. Dut ağacının altında temiz bir
I
hasırın üstüne serdiği kırmızı şiltesinde oturan ablamda
II
sevimli kedisi Mercan ile oynuyordu. Siyah kediye
III
okşayan elini kaldırdı, başına götürdü. Kınalı saçlarını
hafifçe kaşdı.
IV

Bu metindeki numaralanmış yerlerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

10) 14 Mayıs 2015-2016 TEOG Mazeret

TÜBİTAK'ın katkılarıyla kurulan
I
Kocaeli Bilim Merkezi, 18 Nisan 2015'de açıldı.
II III
Burada iki yüze yakın deney düzeneği bulunuyor.
IV

Bu metinde numaralanmış sözlerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A)I. B) II. C) III. D) IV.

YILLARA GÖRE TEOG SORULARI

11) 17 Aralık 2016-2017 TEOG Mazeret

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) Bisiklet sürerken birden karşısına çıkan köpek yavrularını farketmedi.
- B) Beni buradan uzaklaştırmak için her şeyi yaptılar.
- C) Şu karşıki dağda derin bir mağara var hiç unutmadığım.
- D) Herkes hayatında er ya da geç bir sorunla karşılaşır.

TEOG SORULARININ CEVAPLARI

- 1) A
- 2) A
- 3) D
- 4) C
- 5) A
- 6) D
- 7) A
- 8) A
- 9) B
- 10) C
- 11) A